

dReport: duben 2019

Zalistujte si v pravidelném přehledu právních novinek.

Novinky z oblasti ochrany osobních údajů

Nejvýznamnější událostí v oblasti ochrany osobních údajů v měsíci březnu 2019 bylo bezesporu přijetí adaptačního zákona k GDPR a příslušného doprovodného zákona. Česká republika tak konečně napravila jeden ze svých legislativních restů, kdy byla jedním z posledních států EU bez adaptačního zákona. Po Francii se dalším evropským státem, který uložil vyšší pokutu za porušení GDPR, stalo Polsko.

Český parlament přijal adaptační zákon k GDPR

Dne 12. března 2019 byly v Poslanecké sněmovně schváleny dva návrhy tzv. adaptačních zákonů k GDPR, které předtím Senát vrátil s připomínkami směřujícími zejména proti rozšíření působnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů („ÚOOÚ“) v oblasti práva na informace a proti pouhému snížení pokut pro některé veřejné subjekty.

Zákon o zpracování osobních údajů („ZoZOÚ“), jenž nahradí nynější zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, byl přijat v senátní verzi. Naopak u doprovodného zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o zpracování osobních údajů („doprovodný zákon“), poslanci setrvali na svém původním návrhu. Nová pravidla ochrany soukromí dne 10. dubna 2019 podepsal prezident.

Záměrem ZoZOÚ a doprovodného zákona je vedle uzákonění výjimek připuštěných v GDPR a zpřesnění některých definic z GDPR rovněž implementace dvou trestněprávních směrnic.

Přijetí zákonů bude mít vliv např. na:

- hranici tzv. internetové zletilosti (finálně stanovena na 15 let),
- pojem chráněný zájem dle GDPR a související výjimky,
- výjimku z posouzení vlivu na ochranu osobních údajů,
- povinnost některých veřejných orgánů jmenovat pověřence pro ochranu osobních údajů (DPO),
- nemožnost pokutovat některé veřejné subjekty,
- akreditaci GDPR certifikačních autorit,
- zpracování osobních údajů pro novinářské účely,
- novelizaci bezmála 40 zákonů, která se promítne především do sféry trestního práva.

Díky adaptačnímu balíčku bude do zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím vloženo nové ustanovení zavádějící institut tzv. informačního příkazu vůči povinnému subjektu poskytnout žadateli požadovanou informaci podle výše uvedeného zákona. Podle nových ustanovení informačního zákona se bude postupovat s účinností od 1. ledna 2020.

Žádné pokuty pro vybrané veřejné subjekty

ZoZOÚ ve své finální podobě zcela upouští **od možnosti uložit správní tresty za** nesprávné nakládání s osobními údaji některým veřejnoprávním subjektům (obce nevykonávající přenesenou působnost v rozsahu obecního úřadu obce s rozšířenou působností a školská zařízení zřizovaná obcemi), jak požadoval Senát argumentující tím, že by jen docházelo k přesouvání peněz v rámci veřejných rozpočtů. Dle původního návrhu měla být pouze snížena maximální hranice pokut.

Konsolidované znění adaptačního zákona je dostupné [zde](#).

První pokuty za porušení GDPR v zahraničí

Polský Úřad ochrany osobních údajů informoval o uložení sankce ve výši 943 000 polských zlotých (přibližně 220 000 EUR). Pokuta byla uložena za nesplnění informační povinnosti. Úřad informoval, že až šest milionů subjektů o zpracování vůbec nevědělo, a tím pádem nemohly ani vykonat práva, která jim dle GDPR náleží. Společnost, jíž byla pokuta udělena, data získala z veřejně přístupné obdoby našeho živnostenského a obchodního rejstříku a v případě argumentovala tím, že splnit informační povinnost vůči osobám, u kterých nedisponovala e-mailovou adresou, by bylo příliš nákladné. Vzhledem k tomu, že společnost disponovala telefonními čísly a poštovními adresami subjektů, úřad na tuto argumentaci nepřistoupil.

V Dánsku pak příslušný úřad usiluje o udělení pokuty provozovateli taxi služby za příliš dlouhé uchování osobních údajů, konkrétně za uchování telefonních čísel po dobu pěti let bez dostatečného odůvodnění. Navrhovaná sankce odpovídá 160 000 EUR, musí však být nejprve schválena dánskými soudy.

Informace polského úřadu o udělené pokutě jsou dostupné [zde](#).

Václav Filip
vf Filip@deloittece.com

Ján Kuklinca
jkuklinca@deloittece.com

Matúš Tutko
mtutko@deloittece.com

Manželství? Manželství!

Dne 26. března 2019 Poslanecká sněmovna opět projednávala v prvním čtení návrh tzv. zákona o manželství pro všechny. Tedy zákona, kterým se změní jednotlivá ustanovení mimo jiné občanského zákoníku (č. 89/2012 Sb.), zákona o důchodovém pojištění (č. 155/1995 Sb.), zákona o specifických zdravotních službách (č. 373/2011 Sb.) nebo se zruší zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství. Návrh tohoto zákona stále ještě zůstal v prvním čtení a vypadá to, že tomu tak ještě chvíli bude. Pojďme se nicméně podívat, co nás k tomuto zákonu přivedlo a co nám tento zákon přinese. Či sebere?

Páry stejného pohlaví mohou v České republice od 1. července 2006 uzavírat registrované partnerství. Zákon č. 115/2006 Sb., o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, je přitom výsledkem poměrně krátkého legislativního procesu (návrh zákona byl poslancům rozeslán dne 2. května 2005, na schůzi konané 16. prosince 2005 jej Poslanecká sněmovna schválila), a to i přesto, že ve své době vzbuzoval rozporuplné reakce jeho příznivců a odpůrců.

Co zákon tehdy přinesl?

- Uzavřít institucionalizované společenství dvou osob stejného pohlaví (stát se partnery).
- Právo a povinnost partnerů rozhodovat o záležitostech společného soužití společně (a nedohodnou-li se, pak možnost domáhat se rozhodnutí soudu).
- Zastupovat druhého partnera v běžných záležitostech (přijímat běžná plnění).
- Automatický vznik práv a povinností oběma partnerům jednáním jednoho z nich (v běžných záležitostech).
- Vzájemnou vyživovací povinnost a to i po zrušení registrovaného partnerství.

Je to málo? Rozhodně ne. Navíc v době před 13 lety byla Česká republika velmi pokroková, první země východního bloku uznávající v oficiální podobě svazky osob stejného pohlaví. Mimo to současný občanský zákoník přiznává partnerovi stejná práva a povinnosti jako manželovi ve všech ustanoveních, s výjimkou práv a povinností části druhé (rodinné právo, tedy mj. vznik příbuzenství a švagrovství, poručenství, opatrovnictví a pěstounství, zůstává být samostatnou kategorií, ve které dle představ navrhovatelů a tehdejších zákonodárců nebylo místo pro registrované partnerství).

Co stejnopohlavní páry požadují

Co tedy chybí? Hnacím motorem a heslem celé kampaně je snaha o zrovnoprávnění svazků stejnopohlavních a různopohlavních párů, tedy konec rozdílů a konec dvojkolejnosti manželství a registrovaného partnerství. Mezi těmi zřejmě nejpálčivějšími tématy najdeme možnost společně pečovat o dítě (ať již formou osvojení, či formou pěstounství), nárok na různé sociální dávky (vdovský/vdovecký

důchod) či vznik společného jmění (dnes jsou registrovaní partneři pouze podílovými spoluvlastníky). Za zmínku nicméně stojí i praktické věci, jako je možnost vzít si placené a neplacené volno na uzavření partnerství (zákonný nárok neexistuje), přítomnost svědků během obřadu (uzavření se děje bez přítomnosti svědků), možnost zvolit si společné příjmení a v neposlední řadě i to, že registrované partnerství je možné uzavřít pouze na 14 určených matričních úřadech v České republice (13 pro jednotlivé kraje a 1 pro Hlavní město Prahu). A přístup samotných matričních úřadů se také velmi liší, od „my kvůli vám rozhodně nikam nebudeme jezdit, natož o víkend“ až po „určitě, není problém, i o víkend, kdekoli si budete přát“. Čistě z praktického pohledu tak osoby, které chtějí uzavřít registrované partnerství, musí nejprve vhodně zvolit správný kraj, který jim vyjde vstříc, co se termínů a místa týká, a až následně vybírat samotné prostory konání.

Manželství jako svazek muže ženy, nebo manželství pro všechny?

Díky iniciativě dvou skupin poslanců však poslanecká sněmovna nyní stojí před rozhodnutím o dvou zcela odlišných návrzích zákonů souvisejících s manželstvím. Tím prvním, z mého pohledu poměrně zpátečnickým, je novela Listiny základních práv a svobod (usnesení č. 2/1993 Sb.) spočívající v přidání slov „a manželství jako svazek muže a ženy“ do čl. 32. Tato nepatrná úprava má však dva důsledky: pod ochranou zákona (navíc ukotvenou na ústavní úrovni) je pouze manželství (nikoliv registrované partnerství), a to pouze manželství uzavřené mezi mužem a ženou. V případě přijetí této novely ústavního zákona, ke které je třeba souhlasu třípětinové většiny všech poslanců a třípětinové většiny přítomných senátorů, se až do další změny tohoto článku ustavě možnost vstoupit do manželství osobám stejného pohlaví, neboť jakákoliv zákonná úprava tuto možnost povolující by byla v rozporu s ústavním pořádkem České republiky.

Tím druhým návrhem je novela občanského zákoníku (a dalších souvisejících zákonů), které se trochu vzletně – nicméně přiléhavě – nazývá „manželství pro všechny“ a jež spočívá v nahrazení slov „muže a ženy“ v § 655 slovy „dvou lidí“. V jeho důsledku by tedy manželství mohli uzavřít jakýkoliv dva lidé, různopohlavní i stejnopohlavní, s tím, že obsah manželství jako souboru práv a povinností z něj vyplývajících by byl zachován v současné podobě. Párům stejného pohlaví by uzavření manželství přineslo především tyto novinky: (i) vznik příbuzenství a švagrovství, které fakticky mezi jedním partnerem a příbuznými druhého partnera existuje, neboť ve většině případů „přípartneřeny“ partner s rodinou druhého partnera běžně interaguje a navzájem se považují za příbuzné; (ii) vznik společného jmění, které zjednodušuje nakládání se jměním, včetně následného dědění; (iii) osvojení dítěte druhého partnera, společné osvojení dítěte (z ústavu), společné pěstounství, úpravu vztahů k dětem v případě rozvodu; a v neposlední řadě také (iv) samotný způsob

uzavření sňatku – se dvěma svědky, slavnostním způsobem a na téměř jakémkoliv matričním úřadě.

Zařadí se ČR mezi pokrokové země?

Bez ohledu na sociologické chápání manželství a jakýkoliv populismus je jistě namístě zmínit, že výše uvedenou druhou možností zákonodárce nijak nezasazuje do současného modelu manželství muže a ženy (pouze jej otevírá i modelu muž-muž či žena-žena) a už vůbec v žádném případě neotvírá možnost uzavírání vícečetných manželství, uzavírání manželství s dítětem, zvířetem či věcí, jak zaznívá z úst některých jeho odpůrců.

Tak, jako to bývá s většinou ožehavých témat, záleží nyní na tom, která lobby (nebo rozum?) zvítězí. Zda strach z toho, že stejnopohlavní páry zničí „tradiční“ rodinu, nebo zda se Česká republika zařadí mezi poměrně pokrokové západní demokracie typu Nizozemska, Belgie, Norska, Švédsko, Portugalska, Islandu, Dánska, Francie, Velké Británie, Španělska, Lucemburska, Irska, Finska, Německa a Malty, Spojených států amerických, Kanady, Nového Zélandu a Austrálie, ale také Argentiny, Brazílie, Kolumbie, Uruguaye či Jihoafrické republiky a umožní i stejnopohlavním párům uzavírat manželství. A bude tedy mít „manželství pro všechny“.

Petr Turek

pturek@deloittece.com

Kontakty

Máte-li zájem o další informace ohledně služeb poskytovaných společnostmi Deloitte v České republice, obraťte se prosím na odborníky z právního oddělení:

Deloitte Legal s.r.o.

Churchill, Italská 2581/67,
120 00 Praha 2 – Vinohrady,
Česká republika

Tel.: +420 246 042 100

www.deloittelegal.cz

[Přihlaste se k odběru dReportu a jiných newsletterů.](#)

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited („DTTL“), globální síť jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL služby klientům neposkytuje. Více informací je uvedeno na adrese www.deloitte.com/about.

Společnost Deloitte je předním globálním poskytovatelem služeb v oblasti auditu a assurance, podnikového poradenství, finančního poradenství, poradenství v oblasti rizik a daní a souvisejících služeb. Naše síť členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích poskytuje služby čtyřem z pěti společností figurujících v žebříčku Fortune Global 500®. Chcete-li se dozvědět více o způsobu, jakým zhruba 264 000 odborníků dělá to, co má pro klienty smysl, navštivte www.deloitte.com.

Tato publikace obsahuje pouze obecné informace a společnost Deloitte Touche Tohmatsu Limited ani žádná z jejích členských firem či jejich spřízněných podniků (souhrnně „síť společností Deloitte“) jejím prostřednictvím neposkytuje odborné rady a služby. Přijetí jakéhokoli rozhodnutí či jednání, které může mít dopad na Vaše finance či podnik, byste měli konzultovat s kvalifikovaným odborným poradcem. Žádný subjekt v rámci sítě společností Deloitte nenese odpovědnost za ztráty vzniklé jakýmkoli osobám v důsledku použití této komunikace.